

LATENTNÉ REVOLÚCIE

Galéria mesta Bratislavy, Pálffyho palác - Suterén, Panská 19

Trvanie výstavy: **5. november 2021 – 30. január 2022**

Vernisáž: **4. november 2021 o 17:00**

Autorky: **Milota Havránková, Libuše Jarcovjáčová, Zuzana Pustaiová**

Kurátorka: **Anna Vartecká**

Fotografia ako performance zložená z minulých konaní

Výstava je realizovaná ako pilotný projekt novovzniknutej Nadácie Miloty Havránkovej, ktorej partnerskými inštitúciami sú Stredoeurópsky dom fotografie, Galéria mesta Bratislavy a Katedra fotografie a nových médií Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave. Jej ambíciou je každoročne iniciovať a podporovať podobne koncipovanú výstavu dvoch už etablovaných fotografiek/-ov zo Slovenska a zahraničia, doplnenú o tvorbu mladej začínajúcej autorky/-a.

V rámci výstavy troch fotografií česko-slovenského priestoru príde k spojeniu troch osobitých prístupov pojednávajúcich o hľadaní vnútornej slobody vo svete, ktorý sa z celkom objektívnych dôvodov javí ako vychýlený, nedokonalý či priam limitujúci. Vybrané cykly autoriek približujú vždy inú dobu, počnúc dekadou hektických šesťdesiatych až sedemdesiatych rokov minulého storočia (Milota Havránková), pokračujúc postnormalizačným bezvetrím rokov osemdesiatych (Libuše Jarcovjáčová) a končiac porevolučnou súčasnosťou (Zuzana Pustaiová). Každá fotografka si vytvorila autentický a svojrázny fotografický jazyk, prostredníctvom ktorého sa s trhlinami doby, v ktorej žije, vnútorne oslobodzuje, nachádza rovnováhu alebo to podstatné, čo nebýva prvoplánovo viditeľné. V určitom zmysle môžeme vnímať tento proces ako intímne, latentne prebiehajúce revolúcie vedené „zdola“, ktoré síce primárne reflektujú subjektívne prežívanie, ale zároveň

Galéria mesta Bratislavy

PR oddelenie: Zuzana Novotná, 0949 012 637, pr@gmb.sk

obnažujú i najhlbšie zakotvenú architektúru spoločenského, politického, kultúrneho i genderového nastavenia systému, v ktorom uviazli.

Performatívna snaha prehrávať a zachytávať pred objektívom rôzne podoby vlastných minulých konaní, aby tak napokon vznikol nový fungujúci celok vyznačujúci sa vnútornou harmóniou a sebaapresahujúcim obsahom, je tým najsilnejším spojovacím článkom tvorby všetkých troch autoriek. Outsiderstvo vo vzťahu k hlavným dobovým umeleckým prúdom, permanentná nezaraditeľnosť a podivnosť tvorby, okolo ktorej sa, žiaľ, i v porevolučných rokoch dlho len obozretne našľapovalo, to sú spojivá užšie charakterizujúce tvorbu Miloty Havránkovej a Libuše Jarcovjákovej. Zuzana Pustaiová v mnohom nadväzuje, ale odráža skúsenosť z odlišnej doby i perspektívy. Cíti však mnohé reziduá a pachute spoločenských stereotypov v každodenných sociálnych rutinách. A prenáša sa cez ne s podobným performatívnym zaujatím, s gráciou a s úsmevom.

Spojením takto nastavených dobových výpovedí vznikla výstava, ktorá ponúka viacdimenzionálny fotografický obraz našej nedávnej histórie i súčasnosti. Obraz, ktorý je poznamenaný silnou vôľou zachovať si individuálnu tvorivú slobodu, aby latentne, ale konzistentne vzdoroval, a tak dospel k osobnej a (azda aj) spoločenskej katarzii.

MILOTA HAVRÁNKOVÁ

Milota Havránková (*1945) patrí k prvej československej generácii vysokoškolsky vzdelaných profesionálnych fotografov a fotografiek, ktorí/-é koncom 60. rokov minulého storočia absolvovali odbor výtvarná fotografia na pražskej FAMU. Pre jej tvorbu je príznačná pestrosť technologických a myšlienkových prístupov a široký záber umeleckých disciplín, od dizajnu cez monumentálnu fotografiu do verejného priestoru a inscenovanú voľnú fotografiu po experimentálny film. Viac ako štyri dekády pôsobila na významných českých a slovenských umeleckých školách (SŠUP Bratislava, VŠVU Bratislava, FAMU Praha, AU Banská Bystrica, ADI Praha), kde výrazne prispievala k formovaniu kľúčových aspektov paralelného vnímania média fotografie a aktuálneho vizuálneho umenia. Svojím tvorivým prístupom iniciovala vznik Slovenskej novej vlny, skupiny mladých fotografov, ktorí výrazne ovplyvnili postmodernistickú líniu československej fotografie od 80. rokov dodnes.

LIBUŠE JARCOVJÁKOVÁ

Libuše Jarcovjáková (*1952) študovala na Filmovej a televíznej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe. Štyri roky pracovala v tlačiarňi na pražskom Smichové, kde vytvorila svoj prvý zásadný dokumentárny súbor *Nočná zmena*. Na konci 70. rokov odišla na tvorivý pobyt do Japonska, čo neskôr zopakovala ešte dvakrát. Dlhodobu dokumentovala rómsku a vietnamskú komunitu v Československu a tiež pražský T-Club, zameraný na homosexuálnu menšinu. roku 2019 slávila veľký úspech jej samostatná výstava *Evokativ*, ktorá bola hlavným podujatím významného fotografického festivalu Les Rencontres d'Arles 2019. Denník *The Guardian* ju ohodnotil ako najlepšiu výstavu roka 2019. V rokoch 2017 a 2019 získala ocenenie Osobnosť českej fotografie, ktoré pravidelne udeľuje Asociácia profesionálnych fotografov Českej republiky (APFČR).

ZUZANA PUSTAIOVÁ

Galéria mesta Bratislavy

PR oddelenie: Zuzana Novotná, 0949 012 637, pr@gmb.sk

Zuzana Pustaiová (*1990) sa spočiatku venovala maľbe, ale čoskoro prešla k fotografii, ktorú vyštudovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave a na Univerzite aplikovaných vied v nemeckom Bielefelde. Po ukončení štúdia pôsobila v súkromnej galérii v Barcelone. V súčasnosti dokončuje doktorandské štúdium na VŠVU v Bratislave. Vo svojich prácach rozvíja otázky rolí v súčasnej spoločnosti ako základný element, ktorý formuje vzťahy medzi členmi rodiny, príbuznými, priateľmi a ďalšími sociálnymi skupinami. Za svoju tvorbu získala množstvo ocenení v oblasti súčasnej fotografie, v roku 2018 sa stala Fotografkou roka. Vystavuje doma i v zahraničí. Vydanie jej prvej publikácie, ktorá je výstupom projektu Faces of Family, je plánované na rok 2021/2022 v nemeckom vydavateľstve Kehrer Verlag. Žije a tvorí v Leviciach a v Bratislave.